

ELEKTRİK PİYASASI DENGELEME VE UZLAŞTIRMA UYGULAMASINDA ENERJİ BORSASI VE EPİAŞ'IN DA YER ALACAĞI YENİ DÖNEM 1 TEMMUZ 2015'TE BAŞLIYOR.

20 Şubat 2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun öngördüğü piyasa yapısı içerisinde elektrik enerjisi arz ve talebinin dengelenmesine ve uzlaştırmanın gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla çıkarılan ve dengeleme mekanizmasının ve uzlaştırmanın taraflarının görev, yetki ve sorumlulukları ile aktif elektrik enerjisi arz ve talebinin dengelenmesine ve lisans sahibi tüzel kişilerin dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya katılımları sonucu oluşan alacak ve borçlarının mali açıdan uzlaştırılmasına ilişkin usul ve esasları kapsayan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY Yönetmeliği) 14 Nisan 2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmelik, en son 5 Ocak 2013 tarihli ve 28519 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Daire Yönetmelik'le değiştirilmiş ve bugün kadar bu haliyle uygulanmaya devam etmiştir.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na göre ikili anlaşmalar kapsamında sisteme verilen elektrik enerjisinin aynı zaman dilimi içerisinde tüketilmesi ve tüketilip tüketilmediği hususunda mutabakat sağlanması esasına dayanan bir piyasa modeli olan Türkiye elektrik piyasasında, Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'ye (TEİAŞ) bağlı Ulusal Yük Dağıtım Merkezi, sistem işletmecisi; Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi ise piyasa işletmecisi olarak belirlenmiştir. Mevcut DUY Yönetmeliği de, bu modeli temel almıştır.

Ne var ki, 14 Mart 2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'yla Türkiye elektrik piyasasının yapısına ve işleyişine ilişkin kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerin başında da bir Enerji Borsası'nın kurulması gelmektedir. Enerji Borsası bünyesinde spot ve türev olmak üzere iki ayrı piyasa yer alacaktır. Spot piyasalar, Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPİAŞ) bünyesinde; türev piyasalar ise Borsa İstanbul Anonim Şirketi (BİST) bünyesinde yer alacaktır. Kanuna göre EPİAŞ, ayrıca piyasanın mali uzlaştırmasından sorumlu piyasa işletmecisi olarak da görev yapacaktır. Kanuna göre, 6 ay içerisinde kurulması öngörülen EPİAŞ, hazırlık işlemlerinin beklenenden uzun sürmesi nedeniyle İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğünde tescil işlemlerinin tamamlanmasıyla 18 Mart 2015'te resmi olarak kurulabilmiştir.

28 Mart 2015 tarihli ve 29309 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'le (Değişiklik Yönetmeliği) de öncelikle 6446 sayılı Kanun'la piyasanın yapısına ve işleyişine ilişkin yapılan değişikliklere uyum sağlanmaya çalışılmış, ayrıca gün öncesi piyasanın yanında hayata geçirilecek gün içi piyasanın esasları belirlenmiş, Yönetmeliğin mevcut haliyle uygulanmasında bugüne kadar ortaya çıkan sıkıntı ve ihtiyaçları gidermek üzere yeni düzenlemeler yapılmış, piyasada şeffaflığın artırılması ve tüketicilerin korunmasına yönelik yeni hükümler ihdas edilmiştir. Oldukça kapsamlı

bir şekilde kaleme alınan ve 74 maddeden oluşan Değişiklik Yönetmeliğinin öngördüğü değişiklik ve yenilikler aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır:

- 6446 sayılı Kanun toptan satış ve perakende satış lisanslarını kaldırıp yerine “Tedarik Lisansı”nı koyduğundan DUY Yönetmeliğinde yer alan toptan satış ve perakende satış lisansı ibareleri “Tedarik Lisansı” ibaresiyle değiştirilmiştir. Bkz. Değişiklik Yönetmeliği Madde 2, 7, 11, 15, 18 vd.
- Değişiklik Yönetmeliğinin yürürlüğe gireceği 1 Temmuz 2015 tarihine kadar fiilen faaliyete başlaması beklenen piyasa işletmecisi EPİAŞ’ın görev, yetki ve yükümlülükleri ile piyasa işletmeciliğinin EPİAŞ’a geçişi sonrasında sistem işletmecisi olarak faaliyete devam edecek TEİAŞ’ın yeni yapıda görev, yetki ve sorumlulukları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Bkz. Değişiklik Yönetmeliği Madde 2, 4,8,12,17,20,22,23,24, vd.
- Değişiklik Yönetmeliğiyle 1 Temmuz itibariyle başlatılması öngörülen gün içi piyasasına ilişkin işlemlere dair esaslar belirlenmiştir. Bkz. Değişiklik Yönetmeliği başta Madde 30 olmak üzere, 2,3,4,6, 24 vd.
- Piyasada rekabetin geliştirilmesi ve korunması amacıyla şeffaflığın arttırılmasına ve rekabete aykırı eylemlerde bulunan katılımcılar hakkında tesis edilecek işlemlere yönelik yeni hükümler ihdas edilmiştir. Bkz. Değişiklik Yönetmeliği Madde 64, 65, 72.
- Değişiklik Yönetmeliği 1 Temmuz 2015 tarihinde yürürlüğe girecek olup, EPİAŞ söz konusu tarihe kadar lisans alıp fiilen faaliyete başlayamazsa piyasa işletmecisi görevini EPİAŞ lisans alıncaya kadar TEİAŞ yürütmeye devam edecektir.

Mehmet Suat KAYIKÇI, LLM
Ortak, LBF Partners